

- **FACT SHEET No. 11**

Epidemiologia bólu stawów

Tuhina Neogi, MD, PhD, FRCPC

Ból mięśniowo-szkieletowy, zwłaszcza pleców i stawów, jest najpowszechniej występującym rodzajem bólu. Najczęściej ból spowodowany jest różnorodnymi rodzajami zmian zapalnych stawów. Pacjenci cierpiący na bóle stawów zwykle poszukują pomocy medycznej, a te dolegliwości bólowe stanowią jedną z głównych przyczyn niesprawności.

Zgodnie z danymi z badania *National Health Interview Survey* przeprowadzonego w Stanach Zjednoczonych szacuje się, że 52.5 miliona (22.7 %) osób dorosłych zgłasza zdiagnozowane przez lekarza zapalenie stawów, a 22.7 miliona osób (9.8 %) zgłasza zapalenie stawów i związane z nim ograniczenia aktywności. Szacuje się, że przed rokiem 2030 67 milionów – jeden na czterech dorosłych Amerykanów- będzie cierpieć na zdiagnozowane przez lekarza zapalenie stawów. Około 30 procent dorosłych zgłasza jakiegokolwiek ból stawów w ciągu ostatnich 30 dni, najczęściej ból stawów kolanowych. Badanie opinii publicznej Eurobarometr zlecone przez Komisję Europejską w 2007 roku wykazało, że 22 % respondentów zgłaszało dolegliwości mięśniowo-szkieletowe – częściej niż jakiegokolwiek inne problemy zdrowotne.

Choroba zwyrodnieniowa stawów jest najczęściej występującą formą zapalenia stawów, powodującą więcej niesprawności w grupie osób w wieku podeszłym niż jakiegokolwiek inna choroba. Choroba obejmuje wszystkie stawy, jest wynikiem nieadaptacyjnych reakcji naprawczych powodujących patologiczne zmiany w wielu strukturach stawowych, a częstość jej występowania wzrasta wraz z wiekiem. Nie wszystkie osoby z chorobą widoczną w RTG odczuwają ból. Objawy choroby zwyrodnieniowej stawów występują u 10 do 15 % populacji na świecie, w tym u 27 milionów osób w Stanach Zjednoczonych i u 8,5 miliona w Wielkiej Brytanii. Dane z badania *European Health Interview*

© Prawa autorskie 2016 Międzynarodowe Towarzystwo Badania Bólu.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

IASP skupia naukowców, lekarzy, pracownicy służby zdrowia i polityków w celu pobudzenia i wspierania badań nad bólem i przełożyć tę wiedzę do poprawy łagodzenia bólu na całym świecie.

Surveys przeprowadzonego w siedmiu krajach EU wykazały znaczne różnice w częstości występowania zdiagnozowanej przez lekarza choroby zwyrodnieniowej stawów – od 5 do 25 % (standaryzowane wiekiem 3 do 18 %). Najczęściej zwyrodnienie występuje w stawach kolanowych, dłoni i biodrowych.

Ból krzyża może być wynikiem zmian zwyrodnieniowych w kręgosłupie, jakkolwiek etiologia bólów krzyża jest wieloczynnikowa i niekoniecznie musi wiązać się z zapaleniem stawów. Niejednorodna natura bólów krzyża znajduje także swoje odzwierciedlenie w zgłaszanej chorobowości w danym czasie, obejmującej zakres od 8 do 39 % populacji, a występowanie w ciągu życia waha się od 60 do 85 %. Wiele osób doświadczy jednego lub więcej epizodów bólu krzyża w ciągu swojego życia.

Dna moczanowa - zapalenie stawów będące wynikiem reakcji na kryształę, jest obecnie najpowszechniej występującą formą artropatii zapalnej. Charakteryzuje się ostrymi napadowymi bólami, które mogą przekształcić się w przewlekłe zapalenie stawów. Dna dotyka obecnie od 1 do 4 % osób z różnorodnych populacji na świecie, a w niektórych populacjach, np. u osób pochodzenia maoryskiego, chorobowość jest wyższa (6 %). Reumatoidalne zapalenie stawów, najczęściej występującą formę autoimmunologicznego układowego zapalenia stawów charakteryzuje typowa symetryczna poliartroza z bólem stawów, obrzękami i znaczną sztywnością poranną. Reumatoidalne zapalenie stawów dotyczy obecnie mniej niż 1 % populacji na świecie.

W odniesieniu do czasu trwania niesprawności na pierwszym miejscu plasują się bóle krzyża, bóle szyi na czwartym, choroba zwyrodnieniowa stawów na jedenastym, a inne schorzenia mięśniowo-szkieletowe na szóstym miejscu. Ponadto wyniki te są niemal zgodne dla różnych regionów geograficznych. Dlatego też na całym świecie bóle stawów i inne schorzenia mięśniowo-szkieletowe powodują znaczące obciążenie dla systemów ochrony zdrowia. Dodatkowo prócz bólu, schorzenia te wiążą się ograniczeniami w funkcjonowaniu i codziennej aktywności oraz niesprawnością. Ponadto niektóre rodzaje zapalenia stawów wiążą się ze zwiększoną śmiertelnością mającą bezpośredni związek z chorobą, ze schorzeniami współistniejącymi, powikłaniami i/lub działaniami niepożądanymi leków.

Ekonomiczne konsekwencje bólu stawów są również znaczące. Zgodnie z wynikami badania *Medical Expenditures Panel Survey* Schorzenia związane z zapaleniem stawów odpowiadają za najwyższy wzrost wydatków na opiekę zdrowotną w Stanach Zjednoczonych od 1996 do 2011 roku (192%), Średni całkowity bezpośredni koszt zapalenia i bólu stawów w 2011 roku na osobę w Stanach Zjednoczonych wynosił 9,556 dolarów w latach 2009-2011; całkowity łączny bezpośredni koszt - 580.9 miliardów dolarów.

W Unii Europejskiej choroby układu mięśniowo-szkieletowego należą do grup schorzeń związanych z wysokimi kosztami opieki zdrowotnej. W Wielkiej Brytanii szacowany koszt konsultacji u lekarzy pierwszego kontaktu z powodu dolegliwości mięśniowo-szkieletowych w 2003 roku wyniósł 1.34 miliona funtów, większy jest jedynie koszt dolegliwości układu krążenia i oddechowego. W Niemczech

© Prawa autorskie 2016 Międzynarodowe Towarzystwo Badań Bólu.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

IASP skupia naukowców, lekarzy, pracownicy służby zdrowia i polityków w celu pobudzenia i wspierania badań nad bólem i przełożyć tę wiedzę do poprawy łagodzenia bólu na całym świecie.

koszty chorób układu mięśniowo-szkieletowego wyniosły 28,5 miliarda euro w 2008 r., co stanowi ponad 11 procent całkowitych kosztów chorób w roku 2008. Dochodzą do tego koszty związane ze spadkiem produktywności poprzez nieobecność w pracy, bycie mniej produktywnym w pracy i wcześniejsze przejście na emeryturę z powodu bólu stawów.

Podsumowując ból stawów jest schorzeniem o dużej częstotliwości występowania, powodującym niesprawność i wiążącym się ze znacznymi kosztami ekonomicznymi dla społeczeństw na całym świecie.

Piśmiennictwo

1. Centers for Disease Control and Prevention. Prevalence of Doctor-Diagnosed Arthritis and Arthritis-Attributable Activity Limitation – United States, 2010-2012. *MMWR* 2013;62:869-873.
2. Helmick CG, Felson DT, Lawrence RC, et al. Estimates of the prevalence of arthritis and other rheumatic conditions in the United States. Part I. *Arthritis Rheum* 2008;58:15-25.
3. Lawrence RC, Felson DT, Helmick CG, et al. Estimates of the prevalence of arthritis and other rheumatic conditions in the United States. Part II. *Arthritis Rheum* 2008;58:26-35.
4. Vos T, Flaxman AD, Naghavi M, et al. Years lived with disability (YLDs) for 1160 sequelae of 289 diseases and injuries 1990-2010: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2010. *Lancet* 2012;380:2163-96.
5. Neogi T. The epidemiology and impact of pain in osteoarthritis. *Osteoarthritis Cartilage* 2013;21:1145-53.
6. Hoy D, Brooks P, Blyth F, Buchbinder R. The epidemiology of low back pain. *Best Practice & Research Clinical Rheumatology* 2010;24:769-781.
7. The European Musculoskeletal Surveillance and Information Network. Musculoskeletal health status in Europe. (Accessed May 1, 2015 at www.eumusc.net)
8. The Burden of Musculoskeletal Diseases in the United States. Economic Cost. (Accessed May 1, 2015 at www.boneandjointburden.org)

O Międzynarodowe Towarzystwo Badania Bólu®

IASP jest wiodącym profesjonalnym forum dla nauki, praktyki i edukacji w dziedzinie bólu . [Członkostwo jest otwarte dla wszystkich](#) osób zaangażowanych w badania, diagnozowania lub leczenia bólu . IASP ma ponad 7000 członków w 133 krajach, 90 rozdziałów krajowych i 20 grup interesów .

Planują przyłączyć się do kolegów podczas [16. Światowego Kongresu Pain](#), 26-30 września, 2016, w Jokohamie, w Japonii.

© Prawa autorskie 2016 Międzynarodowe Towarzystwo Badania Bólu.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

IASP skupia naukowców , lekarzy , pracownicy służby zdrowia i polityków w celu pobudzenia i wspierania badań nad bólem i przełożyć tę wiedzę do poprawy łagodzenia bólu na całym świecie.

W ramach Globalnego roku przeciwko ból stawów, IASP oferuje szereg arkuszy 20 Fakt, że obejmują konkretne tematy związane z bólem stawów. Dokumenty te zostały przetłumaczone na wiele języków i są dostępne do pobrania za darmo. Odwiedź www.iasp-pain.org/globalyear aby uzyskać więcej informacji.

© Prawa autorskie 2016 Międzynarodowe Towarzystwo Badania Bólu.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

IASP skupia naukowców , lekarzy , pracownicy służby zdrowia i polityków w celu pobudzenia i wspierania badań nad bólem i przełożyć tę wiedzę do poprawy łagodzenia bólu na całym świecie.